

RESPEKTLØST: Skulpturen «Konsentrasjon» er et av Arne Mæland bidrag til Bergen Filharmoniske Orkestres 250-årsjubileum. Det er respektløst å ignorere fagkunnskapen når kunst skal plasseres i offentlige rom, skriver innsenderne. Foto: Marita Aarekol

Smak og behag til side

Når kunsten skal vises i offentlige rom, er det andre mekanismer enn smak og personlig bekjentskap som bør slå inn.

Erik Friis Reitan Nestleder i Bildende Kunstneres Forening Hordaland, BKFH, **Vilde Salhus Røed** Leder i Bildende Kunstneres Forening Hordaland, BKFH

Publisert: 27. jan. 2015 12:37 Oppdatert: 27. jan. 2015 12:37

[Lagre i leselisten](#)

Vi fryder oss over at billedkunst nå diskuteres i Bergens Tidende, og at utgangspunktet for diskusjonen er at noen har brukt penger på kunst. Billedkunst er nemlig noe avisene ikke skriver så mye om, og det er heller ikke noe folk bruker mye penger på.

Som fagorganisasjon mener vi i utgangspunktet at det er bra at folk kjøper og sponser kunst. Kunst- og kulturlivet har godt av flere økonomiske ben å stå på. Det kan bidra til at flere får erfare mer kunst, og at kunstnere og andre kulturaktører i større grad kan leve av det. Private gaver og innkjøp kan også bidra til at kunst blir en større del av folks hverdag og bevissthet.

Noen kunstnere jobber imidlertid med uttrykk som ikke lar seg selge så lett. Noen lager ikke ting eller bilder i det hele tatt, men opplevelser eller andre flyktige uttrykk. Noen kunstverk er «vakre», andre er provoserende og «stygge». Det viktigste er likevel: De færreste kunstnere lager kunst for å tekkes en smak, vi lager kunst fordi vi har noe å si. Men hvor mange vil egentlig sponse visning av provoserende kunst eller kjøpe den «stygge» kunsten?

Disharmonisk

For at kunstfeltet skal være mangfoldig og demokratisk, er det viktig at vi har prosesser som tar det inn over seg. Da må vi holde smak utenfor; det må være andre kriterier for kvalitet som skal gjelde. I akademia er fagfellevurdering viktig, og er du rørlig finner du krav og reguleringer som du skal forholde deg til. Kunstfeltet er også et fagfelt, og for oss kunstnere er fagfellevurdering spesielt viktig. Gjennom arbeid med egen kunst er vi i stand til å vurdere og argumentere også for andres kunst. Da er ikke kvalitet et spørsmål om å like eller å ikke like.

Når Per Hagelien angriper Hilde Sandviks kritikk av prosessen rundt jubileumsutstillingen, bommer han derfor fatalt på premissene. Det første bomskuddet går i retning av det vage begrepet «kunstteoretikerne». Hagelien antar at alternativet til at en rik enkeltperson gis definisjonsmakt over hva som er «bra» og «dårlig» kunst i offentlige rom, er at «en teoretiker» gis denne makten. Heldigvis er ingen av delene riktig. I prosessen frem mot en offentlig utsmykning bidrar også de utøvende kunstnerne - de som daglig bretter opp ermene for å gi fellesskapet nye, ofte gratis, kunstopplevelser - med ekspertise og vurderinger.

Kunstfeltet er i stadig endring, og kvalitet er i stor grad knyttet til hvordan kunstneren forholder seg til denne utviklingen. Hvor originalt er verket? Hvordan forholder det seg til kunsthistorien og samfunnet ellers? Er verket håndverksmessig godt gjennomført? Kan man studere det over lengre tid og fortsatt oppdage noe nytt? Ulike kunstverk krever ulike kriterier.

For å kunne vurdere kvalitet på denne måten, må man altså ha erfaring, faglig oversikt og kontinuerlig oppdatering på kunstfeltet. For at mangfold skal ivaretas, kommer ulike fagfolk sammen i kunstfaglige råd og utvalg, som for eksempel Bergen kommunes fond for kunstnerisk utsmykning, og vurderer sammen hvilke kriterier som skal gjelde. Det er avgjørende at representantene skiftes ut ofte, og at det ligger demokratiske prosesser bak oppnevningen av dem.

LES OGSÅ

Givergledens klamme hånd

DEBATT: Hva skal vi med kunsts eksperter og kunst i det offentlige rom?

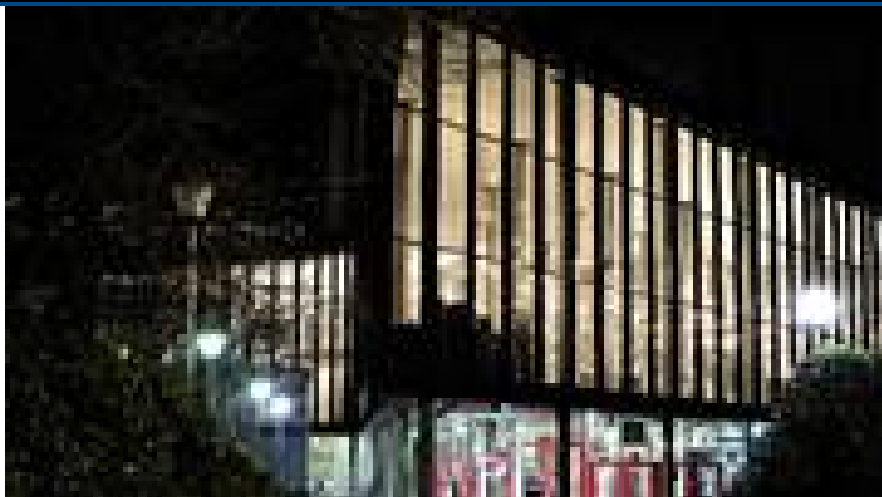
Som fagorganisasjon oppnevner vi representanter til slike kunstfaglige råd og utvalg, og representantene velges gjennom avstemning på vårt årsmøte. Våre medlemmer er profesjonelle billedkunstnere. De har søkt og blitt vurdert for opptak i organisasjonen ut fra kriterier hvor både utdanning og kunstnerisk praksis vektlegges. Vi har opptakskriterier og demokratiske oppnevninger nettopp for å unngå at én smak får gjøre seg gjeldende.

Når det kunstfaglige miljøet nå reagerer på jubileumsutstillingen til Bergen Filharmoniske Orkester (BFO), er det derfor ikke smak som ligger til grunn. Hvem som liker hva, er revnende likegyldig. Det er respektløst å ignorere fagkunnskapen om utsmykning som finnes på kunstfeltet. Nettopp fordi smak eller bekjentskap ikke skal få bestemme hvilken type kunst som får ta plass i offentligheten, skal den vurderes og argumenteres for på faglige premisser gjennom demokratiske prosesser. Akkurat som alle andre inngrep i offentligheten.

Hagelien bommer derfor også når han hevder at giverens smak skal få

avgjøre. Han later ikke til å ha reflektert over at det er snakk om et offentlig rom - et fellesareal - der utseendet ikke skal bestemmes av enkeltpersoners lommebok. Personlig smak må gjerne avgjøre utsmykningen i giverens private stue. En sann kunstvenn kjenner imidlertid sine begrensninger; han nøyer seg med å legge pengene på bordet og stoler på at derfra er det kunstfeltets spisskompetanse, organisert i ryddige og demokratiske prosesser, som sikrer en god forvaltning av gaven til fellesskapets beste.

LES OGSÅ

Kjennskap, vennskap og latskap

Grieghallen er eit smykke. Juvelen er Harmonien. I år feirar orkesteret 250-årsjubileum - med å takke ja til knappar og glansbilete.

Kode fortjener kritikk for ikke å ha henvist BFO videre. Men hvor skulle BFO ha henvendt seg da Kode takket nei til konsulentoppdraget? Både Hordaland Kunstsenter og Bergen Kunsthall har kompetanse på dette. Det mest naturlige valget er kanskje det nevnte Fondet for kunstnerisk utsmykning, som er ansvarlig for kunstgaver og utsmykning i Bergen kommune. Som Fondets leder foreslår i sitt innlegg i BT 21. januar, kunne jubileumsutstillingen kommet i stand gjennom en åpen innsendelse. Også Arne Mæland kunne deltatt i en slik konkurranse. Ulike kunsttrykk ville bli vurdert opp mot hverandre i en faglig og rettferdig prosess.

Med bråket rundt

Christian Ringnes' skulpturpark på Ekebergåsen friskt i minne, skulle man strengt tatt forvente at BFO og Grieghallen ville tenke seg om to ganger før de durte i vei med en velmenende kunstgave i et offentlig rom. Det er besynderlig at BFO og Grieghallen, som til daglig forvalter kunst i verdensklasse, ikke så dette komme.

Lagre i leselisten

TEGNESERIER

RØDLIS

ROCKY

NEMI